

Pracovní list 3 – Borská, Ilona. *Mirka s Jirkou sami doma*

Povinnosti

Ráno bylo ještě šero, když maminka přišla docela potichu k Jirkově posteli. „Jirko, spíš? Už nespíš? To je dobře. Podívej, tady jsem ti napsala, na co nesmíte zapomenout.“ „Proč na to nesmíme zapomenout?“ divil se Jirka. Přes noc všechno zaspal. Toho, co nemají zapomenout, byl celý dlouhý seznam. Máma četla:

Ráno se umýt a vyčistit si zuby

Jít s Bobíkem ven

Dát Bobíkovi žrádlo a vodu

Vzít si do školy svačinu

Zamknout na klíč

Opatrně přecházet

Umýt se, když přijdete ze školy

Jít s Bobíkem ven

Udělat si úkoly

Zalít kytičky

Nakoupit

Umýt se před večeří

Jít s Bobíkem ven

Natáhnout si budík

Umýt se a vyčistit si zuby

Vypnout plyn a všude zhasnout

„Budete si to pamatovat?“ zeptala se maminka. „Máme si pořádkem čistit zuby a chodit s Bobíkem ven,“ ozvala se rozespale Mirka. „Ty už jedeš, mami? A čím pojedesh? Vlakem, nebo autobusem?“

(BORSKÁ, Ilona. *Mirka s Jirkou sami doma*. Praha: Albatros, 1978. s. 13 – 15)

❖ KVÍZ: ROZHODNI SE PRO JEDNU VARIANTU!

1. Kdo je to Bobík? A/ pes B/ králík C/ rybička
2. Kolikrát si mají Mirka a Jirka čistit zuby? A/ 1 x B/ 2x C/ 3x
3. Co si mají natáhnout? A/ peřinu B/ deku C/ budík
4. Kdo se ozval rozespale? A/ Mirka a Jirka B/ Mirka C/ Jirka
5. Čím maminka pojedede? A/ autobusem B/metrem C/vlakem - autobusem

❖ JAK TO MŮŽE BÝT? ROZHODNI!

V místech, kde je semafor pro chodce, přecházíme, když svítí zelené světlo.

ANO - NE

V místech, kde je na silnici přechod pro chodce, přecházíme silnici mimo přechod pro chodce.

ANO - NE

Auta mají dát chodcům na přechodu přednost.

ANO - NE

Auta jedou ve městě rychleji než mimo město.

ANO - NE

Chodci chodí po chodníku.

ANO - NE

Tam, kde není chodník, chodí chodci po levém okraji silnice.

ANO - NE

Do vlaku se vejde méně lidí než do autobusu.

ANO - NE

❖ JE TO TAK? ZMĚŇ VE VĚTĚ JEDNO SLOVO TAK, ABY BYLA SPRÁVNĚ!

Ráno bylo ještě šero, když maminka přišla docela hlasitě k Jirkově posteli. Toho, co mají zapomenout, byl celý dlouhý seznam.

„Budete si to číst?“ zeptala se maminka.

„A čím pofrčíš? Vlakem nebo autem?“

❖ POPLETENÉ VĚTY

Kytičky se samy zalévají.

Budík se sám natáhne.

Bobík nás jde vyvenčit.

Umýt si zuby a vyčistit se.

❖ VYBER SI A NAMALUJ JEDNU POPLETENOU VĚTU!

Jak Mirka kreslila...

Dneska musíme koupit mléko a chleba, i když bude v obchodě hodně lidí, umiňovala si Mirka. Vzpomněla si, jak si maminka vždycky ráno při snídani píše, co má nakoupit. Sama ještě psát moc neuměla, proto se rozhodla, že si nákup nakreslí. Aby na to nezapomněla, začala radši hned. Nakreslila rohlík, sáček s mlékem a půlku chleba. „Jéje, to je hezký obrázek,“ radovala se její sousedka Zuzanka. „To je měsíček a dům, a co je tady to kulatý? To je kopec, vid?“ A protože se jí nelíbilo, že je ten kopec holý, vzala zelenou pastelku a přimalovala na něj stromy. Domu udělala okna a kolem srpku měsíce spoustu hvězdiček. Jenom ji udivilo, když Mirka přimalovala pod kopec něco, co skoro vypadalo jako velikánská lahvička. „Co to je?“ zeptala se Zuzanka. „Jogurt,“ vysvětlila Mirka a Zuzance to až do konce vyučování nešlo do hlavy.

(BORSKÁ, Ilona. *Mirka s Jirkou sami doma*. Praha: Albatros, 1978. s. 34 – 36)

❖ KVÍZ: ROZHODNI SE PRO JEDNU VARIANTU!

1. Kdy si maminka píše co má nakoupit? A/ při snídani B/ večer C/ při večeři
2. V jakém obalu Mirka nakreslila mléko? A/ v krabici B/ v lahvi C/ v sáčku
3. Kdo to je Zuzanka? A/ sousedka v lavici B/ kamarádka C/ paní učitelka
4. Co namalovala kolem srpku měsíce? A/ slunce B/ spoustu hvězdiček C/ hvězdičku
5. Proč Zuzance nešlo z hlavy, že Mirka namalovala jogurt?
A/ nevěděla, že maluje nákup B/ nevěděla, co je to jogurt C/ nevěděla, jak jogurt vypadá

❖ JAK TO MŮŽE BÝT?

ROZHODNI!

- Rohlík je dražší než chléb.
- Jogurt mají děti rády.
- Od úplňku k úplňku uplyne 28 dní.
- Měsíc neobíhá kolem planety Země.

ANO - NE
ANO - NE
ANO - NE
ANO - NE

❖ JE TO TAK? ZMĚŇ VE VĚTĚ JEDNO SLOVO TAK, ABY BYLA SPRÁVNĚ!

Domu udělala dveře a kolem srpku měsíce spoustu hvězdiček. „Jogurt,“ vysvětlila Jirka a Zuzance to až do konce vyučování nešlo do hlavy.

- ❖ NAKRESLI dopis svému kamarádovi, babičce nebo někomu jinému, ale tak, aby pochopil, co sděluješ. Nesmíš přitom použít jediné slovo ani písmeno, jen obrázky a kresbičky.

Všichni doma

„A teď půjdem na procházku, co říkáte? Je tam moc hezky.“ „Do Zoo, mami,“ škemrala Mirka. Jenomže maminka řekla, že dneska už je na Zoo pozdě, tam půjdou až s tátou a nejradši hned dopoledne. „Tak pojedem na Trojský ostrov,“ řekl Jirka. „Tam budou možná závodit koně, a zpátky můžeme jet lodí.“ „Ano, ano, a já tam budu sbírat kaštánky a krásně barevné listy,“ souhlasila Mirka. Jeli tedy na Trojský ostrov, a když se večer vraceli s plnými kapsami lesklých hnědých kaštanů a s kyticí červených a žlutých listů, viděli, že se u nich svítí v oknech. „Táta je doma!“ vykřikl Jirka. „Táta přijel,“ poskakovala Mirka. Maminka nekřičela nic, ale radost měla taky. „Tati, my jsme byli s Jirkou sami doma a bylo to moc prima,“ hlásila Mirka už ve dveřích. „Ale když jsme doma všichni, tak je to lepší,“ řekl Jirka. „Když jsme doma všichni, tak je to úplně nejlepší,“ řekla Mirka a Bobík zaštěkal, že s tím naprosto souhlasí

(BORSKÁ, Ilona. Mirka s Jirkou sami doma. Praha : Albatros, 1978. S. 96 – 98)

❖ KVÍZ:

ROZHODNI SE PRO JEDNU VARIANTU.

1. Na jaký ostrov jeli? A/ Rajský B/ Trojský C/ Střelecký
2. Jaké plody Mirka sbírala? A/ žaludy B/ bukvice C/ kaštánky
3. Kdo byl doma, když se vrátili z procházky? A/ Bobík B/ babička C/ táta
4. Co udělal Bobík, když Mirka řekla, že když jsou doma všichni, tak je to úplně nejlepší. A/ zaštěkal B/ zaslíntal C/ poprosil

❖ JAK TO MŮŽE BÝT?

ROZHODNI!

- Bratr a sestra jsou sourozenci.
- Maminka a tatínek jsou rodiče.
- Babička je maminka tatínka nebo maminky.
- Babička a dědeček jsou prarodiče.
- Kaštan roste na stromě.
- Listy se zbarvují a opadávají na jaře.
- Listy bývají žluté, červené a hnědé.

ANO - NE
ANO - NE
ANO - NE
ANO - NE
ANO - NE
ANO - NE
ANO - NE

❖ JE TO TAK? ZMĚŇ VE VĚTĚ JEDNO SLOVO TAK, ABY BYLA SPRÁVNĚ!

„Tam budou možná závodit koně, a zpátky můžeme jet kočárem.“

„Táta přijel,“ běžela Mirka.

Maminka nekřičela nic, ale smutek měla taky.

Metodické poznámky k textům

Stručný obsah knihy: Je začátek školního roku. Mirka nastoupila do 1. třídy. Jirka je její starší bratr a mají psa Bobíka. Tatínek pracuje přes týden mimo domov. Maminka dostane dopis od babičky, která žije na vesnici, že si zlomila nohu a nemá se jí kdo postarat o zvířátka a o zahrádku. Maminka se rozhodne odjet na pár dní za babičkou. Děti zůstanou samy doma a starají se samy o sebe. Zažívají různá dobrodružství s tím spojená.

Povinnosti

Náměty k práci s úryvkem:

❖ Prv:

- ✓ Kdo je to Bobík?
- ✓ Máš domácí zvířátko? Jak o něj pečuješ? Jak pravidelně se o něj staráš? Kdo ti pomáhá?
- ✓ Staráš se sám/sama o sebe?
- ✓ Napiš si svůj seznam denních povinností.
- ✓ Jak se liší od seznamu, který napsala maminka Mirce a Jirkovi.
- ✓ Požádej maminku nebo tatínka, aby ti sestavil seznam povinností, v případě kdybys měl/a zůstat sám/sama doma.
- ✓ Jak se liší od seznamu Mirky a Jirky?
- ✓ Proč maminka budila Jirku?
- ✓ Máš sourozence? Je starší nebo mladší? Jak si pomáháte?

❖ Vv:

- ✓ Nakresli svůj den jako comics. Rozděl si arch papíru na šest okének, do prvního nakresli, co děláš ráno, do dalšího dopoledne, do třetího poledne, do čtvrtého odpoledne, do pátého večer a do šestého noc.
- ✓ Nakresli stejným způsobem den o víkendu nebo o prázdninách. Čím se liší?

❖ OSV:

- ✓ Samostatnost: Rozhovor s dětmi na toto téma (ranní příprava do školy, doprava do školy, zhotovování domácích úkolů, večerní příprava ke spání apod.).

❖ EV:

- ✓ Který dopravní prostředek chrání více životní prostředí vlak nebo autobus?
- ✓ Proč vlak více šetří přírodu?

❖ Dv:

- ✓ Předved' přecházení přes silnici. Na kterou stranu se rozhlédneš nejprve?

❖ Tv:

- ✓ Zahrajte si hru Na křižovatku. Žáci jsou rozděleni do čtyřech družstev, učitel je dopravní policista a stojí uprostřed tělocvičny. Pomocí paží ukazuje, jak se mají družstva vystřídat na svých stranách. Nejprve

pomalou, potom rychleji. Napnuté paže policisty ukazují na střídající se družstva.

Skupinová práce:

- ✓ Sepsání režimu dne. Jaké má každý denní povinnosti?

Správné odpovědi:

KVÍZ: 1.A 2.B 3.C 4.B 5.C

JAK TO MŮŽE BÝT? ANO, NE, ANO, NE, ANO, ANO, NE

JE TO TAK? hlasitě – potichu, mají – nemají, čist – pamatovat, pofrčíš – pojedíš, autem – autobusem

Jak Mirka kreslila...

Náměty k práci s úryvkem:

❖ Vv:

- ✓ Nakresli Mirčin nákup.
- ✓ Nakresli vlastní nákup a pak popiš vlastní nákup spolužákům, kteří se pokusí nákup nakreslit podle popisu. Kdo bude nejbližší k pravému nákupu?
- ✓ Nakresli nákup jen podle zásad zdravého jídelníčku.
- ✓ Nakresli nákup jen takových jídel, která bys jedl/a, kdyby jsi se sám stravoval/a jako Mirka s Jirkou.

❖ M:

- ✓ Zjisti ceny potravin v blízkém obchodě a spočítej, kolik stojí Mirčin nákup a kolik stojí Tvůj vlastní.

❖ OSV:

- ✓ Jak se radovala sousedka Zuzanka?
- ✓ Najdi jiné možnosti radování se.
- ✓ Jak se radují malé děti, starší děti a dospělí? Porovnej. Předved'

❖ Dv:

- ✓ Zahraj si ukázkou z knihy.

❖ Čj:

- ✓ V první větě jsou dvě slova nespisovná, nahraď je slovy spisovnými.
- ✓ Co znamená slovo „srpek“ měsíce. Lze to slovo nahradit jiným slovem?

❖ Prv:

- ✓ Najdi v knize – encyklopedii – jak se Měsíc mění v průběhu měsíce. Jak se různými fázím Měsíce říká? Kolik dní trvá od úplňku Měsíce k dalšímu úplňku?
- ✓ Můžeš v průběhu jednoho měsíce pozorovat a zapisovat si, jak měsíc postupuje a sledovat jaký to má vliv na Tebe, na přírodu, na počasí, na maminku...

Párová práce:

- ✓ Malování nákupu pro dvě děti a společné sečtení kolik nákup bude stát korun.

Správné odpovědi:

KVÍZ: 1.A 2.C 3.A 4.B 5.A

JAK TO MŮŽE BÝT? NE, ANO, ANO, NE

JE TO TAK? dveře – okna, Jirka – Mirka

Všichni doma

Náměty k práci s úryvkem:

- ❖ Vv:
  - ✓ Kreslení podzimu, podzimních listů, kaštanů.
  - ✓ Tisk podzimních listů.
  - ✓ Rozlišení podzimních barev.

- ❖ PČ:
  - ✓ Výroba figurek z podzimních přírodnin.

- ❖ Prv:
  - ✓ Druhy listů, druhy stromů.
  - ✓ Téma: Rodina

Skupinová práce:

- ✓ Procházka do přírody s vyhledáváním kaštanů a barevných listů.
- ✓ Sestavení palety barev pomocí barevných listů.
- ✓ Navlékání barevných listů na pevnou nit.
- ✓ Sestavení koláže v přírodě z listů a ostatních přírodnin.
- ✓ Nalepování listů a přírodnin na paletu vystřiženou z kartonu (čtvrtky). Na vystřižený tvar palety se nalepí obráceně samolepící etiketa (samolepkou navrch), poté se sundá ochranný papír a na samolepku děti nalepují svoji barevnou paletku. Porovnání mezi sebou.

Správné odpovědi:

KVÍZ: 1.B 2.C 3.C 4.A

JAK TO MŮŽE BÝT? ANO, ANO, ANO, ANO, ANO, NE, ANO

JE TO TAK? kočářem – lodí, běžela – poskakovala, smutek – radost